

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์การจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศสำหรับพิพิธภัณฑ์พุทธปฏิมา และ 2) พัฒนาการจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศสำหรับพิพิธภัณฑ์พุทธปฏิมา ประกอบด้วยการออกแบบการจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศสำหรับพุทธปฏิมาและการพัฒนาหัวเรื่องสำหรับพุทธศิลปะ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดหมวดหมู่และแบบแผนเมทาเดทาวีอาร์เอ (VRA: Visual Resources Association) แบบแผนการจัดทำทะเบียนบัญชีวัตถุพิพิธภัณฑ์ของกรมศิลปากร คู่มือหัวเรื่องภาษาไทย ใช้โปรแกรมมายเอสคิวแอลและภาษาพีเอชพีในการพัฒนาฐานข้อมูลและเว็บไซต์ ใช้แบบสอบถามในการประเมินระบบ และวิเคราะห์ผลการประเมินโดยหาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลของการวิจัย คือ ผู้วิจัยได้สร้างแผนการจัดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศสำหรับพุทธปฏิมา โดยแบ่งการจัดหมู่ เป็น 3 ครั้ง ประกอบด้วยการแบ่งครั้งที่ 1 ที่ตั้งและยุคสมัย ได้แก่ อินเดีย ประเทศเพื่อนบ้าน และไทย การแบ่งครั้งที่ 2 ประเภท ได้แก่ พุทธปฏิมานูนต่ำ นูนสูง และลอยตัว และการแบ่งครั้งที่ 3 วัสดุ ได้แก่ หิน ดินเผา ดินดิบ ปูนปั้น ปูนสคายจีน สำริด ชิน และไม้ ผู้วิจัยได้จัดทำต้นแบบแบบแผนการลงรายการทรัพยากรสารสนเทศสำหรับพุทธปฏิมา ประกอบด้วย 27 เขตข้อมูล ได้รวบรวมหัวเรื่องภาษาไทยด้านพุทธศิลปะ จำนวน 429 หัวเรื่อง และพัฒนาหัวเรื่องเพิ่มเติมจำนวน 23 หัวเรื่อง ผู้วิจัยได้นำต้นแบบไปลงรายการพุทธปฏิมาในพิพิธภัณฑ์พระ-ประทับโกมลด์แลนด์ จังหวัดเชียงราย จำนวน 343 ระเบียบ และจัดทำเป็นฐานข้อมูลทางบรรณานุกรม พร้อมทั้งเสนอบนระบบเว็บไซต์ (<http://www.prateepgoldlandmuseum.com>) ผลการประเมินประสิทธิภาพของระบบ โดยกลุ่มผู้ดูแลระบบ จำนวน 2 คน พบว่า การใช้งานระบบในด้านสภาพทั่วไป ด้านการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ ด้านการแสดงผลหน้าจอ และด้านการจัดการเพิ่มข้อมูลมีประสิทธิภาพในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.42 4.28 4.10 และ 4.00) ผลการประเมินของกลุ่มผู้สนใจทั่วไป จำนวน 20 คน พบว่า ด้านการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ การใช้งานระบบในด้านสภาพทั่วไป และด้านการแสดงผลหน้าจอมีประสิทธิภาพในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.19 4.14 และ 4.06) สรุปได้ว่าระบบที่พัฒนาขึ้นนี้มีประสิทธิภาพโดยภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.17)

This research aims 1) to analyze the organization of information resources for Buddha images museum, and 2) to develop system of the organization of information resources for Buddha images museum comprising of the system design and the subject headings development for Buddhist arts. Research tools are: classification system, a metadata schema, VRA (Visual Resource Association), a museum cataloging format developed by the Department of Fine Arts, and Thai subject headings. MySQL and PHP language programs are used to develop a database system and a website. Questionnaire is utilized to evaluate the system. Data analyzed by descriptive statistics (frequency, mean (\bar{x}) and standard deviation).

Results of this research are: the researcher has set up a classification system for Buddha images divided into 3 summaries. First summary, dividing by location and period: India, neighboring countries and Thailand. Second summary, dividing by types: low relief, high relief and round relief. Third summary, dividing by materials: stone, baked clay, raw clay, stucco, lime jin style, bronze, shin and wood. Furthermore, the researcher has created a Buddha images cataloging prototype, comprising 27 fields, compiled 429 subject headings for Buddhist arts and developed 23 additions. Upon the prototype, the researcher has created 343 records of the Buddha images at Prateep Goldland Buddha Images and Amulets Museum, Chiang Rai province. Then, a bibliographic database was developed and presented on the website (<http://www.prateepgoldmusem.com>). According to the evaluation on efficiency of the system provided by 2 administrators, the ratings for general system utilization, information resources searching, display results and filing management are at a high level ($\bar{x}=4.42$, $\bar{x}=4.28$, $\bar{x}=4.10$, $\bar{x}=4.00$). The evaluation by 20 interested individuals presented that the ratings for information resources searching, general system utilization and display results are at a high level ($\bar{x}=4.19$, $\bar{x}=4.14$, $\bar{x}=4.06$). Thus, it can be concluded that the overall efficiency of the developed information resource system is at a high level ($\bar{x}=4.17$).